

4 (377)
2020

**Czasopismo
Instytutu Zachodniego
w Poznaniu**

Kwartalnik

Instytut Zachodni

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Ekologia –partie Zielonych – energia

- 5 Od Redakcji
- 7 *Piotr Swacha, Jacek Wojnicki*, Eurodeputowani frakcji Zielonych oraz Zielonych-Wolnego Przymierza Europejskiego w latach 1989-2019 w perspektywie sieci społecznych
- 29 *Beata Molo*, Ochrona klimatu w centrum procesu transformacji energetycznej w Niemczech
- 51 *Ewelina Kochanek*, Wpływ niemieckiej *Energiewende* na transformację energetyczną w Unii Europejskiej
- 69 *Anna Kobierecka*, Sweden as a “pariah state” in times of COVID-19 pandemic?
- 97 *Justyna Miecznikowska*, Austriacy Zieloni – na drodze do władzy
- 115 *Ewa Godlewska*, Etniczność jako element założeń programowych Zielonych – Zielonej Alternatywy w Austrii
- 129 *Agnieszka Kisztelińska-Węgrzyńska*, Kwestia ochrony środowiska w polsko-austriackich kontaktach dwustronnych
- 147 *Anna Sakson-Boulet*, Prawo do korzystania z czystego środowiska a zanieczyszczenie powietrza w Polsce
- 167 *Kinga Machowicz*, Polityka tworzenia prawa w zakresie poprawy jakości powietrza w Polsce a interesy przedsiębiorstw
- 177 *Anna Zielińska-Chmielewska*, Pojęcie i pomiar ekoefektywności w przedsiębiorstwach przetwórstwa spożywczego
- 197 *Agata Tasak*, Problematyka ekologiczna w wypowiedziach przedstawicieli Kościoła katolickiego w Polsce współczesnej (w kontekście społecznego nauczania Kościoła katolickiego). Wybrane zagadnienia
- 225 *Kamilla Dolińska, Julita Makaro*, O rodzeniu się wielokulturowości z transgraniczem w tle. Na przykładzie pandemii COVID-19 (i jej skutków) w miastach podzielonych

OCENY I OMÓWIENIA

- 245 Bernard Wiaderny, Hans Adolf von Moltke. Eine politische Biographie
(omów. *Stanisław Żerko*)

WSPOMNIENIA

- 247 *Hanka Dmochowska*, Profesor Karl Gustav Eberhard Schulz (1926-2020)

Szanowni czytelnicy „Przeglądu Zachodniego“,

przeobrażenia środowiska zagrażające planecie nie powinny być zaskoczeniem. Niewspółmierność dynamicznego rozwoju i świadomości jego kosztów okazały się pułapką, jednak rzeczywisty problem nie leży w możliwościach, lecz w woli wyjścia z niej. Problematyka **ekologii**, transformacji energetycznej oraz sukcesów ugrupowań politycznych przypominających o znaczeniu środowiska, podejmowana bodaj po raz pierwszy w tematycznym wydaniu „Przeglądu Zachodniego”, pozwala zauważyć dynamiczny charakter tych przemian. Marginalizowane jeszcze kilka dziesięcioleci temu **partie Zielonych** osiągają coraz bardziej spektakularne sukcesy wyborcze, a globalne kwestie zmian klimatu i źródeł pozyskiwania **energii** przekładają się na krajowe i lokalne płaszczyzny działania. Niedawne anegdoty o selekcjonowaniu odpadów w Niemczech dziś już nie śmieszą, lecz są egalitarnym wyzwaniem, tak dla wielkich koncernów przemysłowych, jak i dla każdego mieszkańca najmniejszej nawet gminy. Otwierający niniejszy tom kwartalnika artykuł obrazuje aktywność frakcji Zielonych w Parlamencie Europejskim na przestrzeni aż dwudziestu lat. Podobnie opracowania dotyczące austriackiej sceny politycznej i relacji zagranicznych ukazują tempo zmian dokonujących się w wartościowaniu spraw ochrony środowiska. Kwestie te trafiają na coraz szersze płaszczyzny dyskusji i działań, determinując politykę międzynarodową, transformację energetyczną w skali Unii Europejskiej czy wreszcie – niemniej istotne dla zmiany postaw jednostkowych – sferę kultury i duchowości, co unaoczniają m.in. najnowsze dokumenty Stolicy Apostolskiej, wśród nich kluczowa encyklika papieża Franciszka *Laudato si'* z 2015 r.

Wśród zamieszczonych w prezentowanym tomie prac znalazły się także artykuły dotyczące trwającej pandemii COVID-19. Powszechny charakter tego doświadczenia czyni je równie uniwersalnym, jak kwestie ekologii i stawia pytania o znaczenie sumy indywidualnych zachowań oraz decyzji dla dobra zbiorowości.

Czy zatem ekologiczny zwrot uprzędzi globalną katastrofę, a transformacja energetyczna zdoła pogodzić wymagania rozwoju cywilizacyjnego z wystarczającą ochroną środowiska naturalnego? Czy zrównoważony rozwój przyniesie pozytywny impuls, czy będzie tylko maskował postępującą, zmasowaną eksploatację zasobów? Skuteczna zmiana musi brać początek w nawykach i edukacji, dotyczyć modelu rozwoju oraz korygować dotychczasowe błędy i zaniechania, stawiając w centrum uwagi ludzi i środowisko, nie wyłączając ubogich na peryferiach świata. Chodzi wszak o globalnie pojmowane wspólne dobro.

Natalia Jackowska

